

ODPADY V PODNIKOVÉ EKOLOGII

Povinnosti odesílatelů odpadů v kontextu ADR

Silniční přeprava nebezpečných odpadů podle zákona č. 111/1994 Sb. a Dohody ADR 2025

Školitel: **Ing. Petr Dědičík** — Bezpečnostní poradce ADR, specialista BOZP a PO

www.safeus.cz

Dva právní rámce, jeden náklad

Při přepravě nebezpečných odpadů plní odesílatel povinnosti ze dvou samostatných předpisů. Mezi nimi neexistuje přímé propojení — splnění jednoho neznamená splnění druhého.

Zákon č. 541/2020 Sb. *o odpadech*

Klasifikace odpadu, evidence, ohlašování přepravy nebezpečných odpadů, identifikační list (ILNO).

Zákon č. 111/1994 Sb. *o silniční dopravě*

Část III – přeprava nebezpečných věcí; zprostředkovaně přílohy A a B Dohody ADR (vyhl. 64/1987 Sb.).

Neexistuje „přímé“ propojení mezi oběma zákony. Odpad nebezpečný podle zákona o odpadech nemusí být nebezpečnou věcí podle ADR — a naopak.

Nebezpečný ≠ nebezpečný

Rozhodující je, zda odpad splňuje kritéria pro zařazení k UN číslu podle ADR. Teprve pak vznikají dopravní povinnosti odesílatele.

PŘÍKLAD A

Pro ADR NENÍ nebezpečný

Olej klasifikovaný dle CLP jako nebezpečný pro vodní prostředí (Aquatic Chronic 3, H412), který ale nesplňuje kritéria žádné třídy ADR.

→ **Přeprava bez režimu ADR.**

PŘÍKLAD B

Pro ADR JE nebezpečný

Stejný druh oleje splňující kritéria → UN 3082 Látka ohrožující životní prostředí, kapalná, j.n., třída 9.

→ **Plný režim ADR pro odesílatele.**

ZMĚNA OD 22. 9. 2025

Konec výjimky M329

Mnohostranná dohoda M329 podle 1.5.1 ADR umožňovala u sběru a přepravy odpadů řadu úlev (prošlé či nezkoušené obaly, odhad množství, vypuštění značky pro látky ohrožující ŽP aj.).

Do 21. 9. 2025

Platila dohoda M329 — odchylky od ADR za stanovených podmínek.

V dokladu se uváděla věta: „Přeprava dovolena podle podmínek stanovených v 1.5.1 ADR (M329)“.

Od 22. 9. 2025

Dohoda M329 pozbyla platnosti.

Přeprava nebezpečných odpadů podléhajících ADR probíhá BEZ těchto výjimek — odesílatel plní ustanovení ADR v plném rozsahu.

Úlevy M329 — klasifikace, obaly, volně ložené

Klasifikace

oddíl 2

- Zjednodušené zařazení (2.1.3.5.5) i pro UN 1950 aerosoly a pro klasifikaci jako kapalná látka
- UN 3509 i se zbytky, které nelze odstranit bez značného úsilí
- Omylem přidaná příměs se nemusí **zohledňovat** (neplatí pro obalovou skupinu I)

Obaly

oddíl 3

- Obaly **smějí být zprohýbané, promáčknuté a kontaminované**
- Pro OS II a III prošlé i **nezkoušené obaly**
- Pro tuhé odpady pojízdné kontejnery dle EN 840-1 až 4
- Výjimky u vyjmenovaných tříd a klasifikačních kódů (3, 4.1–4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 8, 9 M1)

Volně ložený stav

oddíl 4

- UN 1950 aerosoly volně ložené v **uzavřených či plachtových vozidlech a kontejnerech** (za stanovených opatření)
- UN 3509 dle BK1/VC1 místo BK2/VC2; **bez značky pro látky ohrožující ŽP**

Úlevy M329 — přeprava, značení, doklad

Přeprava určitých odpadů

oddíl 5

- Stroje/zařízení s nebezpečnými věcmi (UN 3537–3548) vyňaty z ADR při zabránění úniku
- Léky mimo maloobchodní obaly — uplatní se ZU 601
- Hasicí přístroje UN 1044 v pevných obalech / na paletě — ZU 594

Označování kusů

oddíl 6

- Volnější umístění značek dle 5.2.2.1.6 ADR
- **Značka pro látky ohrožující ŽP se nevyžaduje**
- Přípustné značky dle předchozích vydání ADR

Přepravní doklad a ostatní

oddíly 7 a 8

- Bez doplňkového technického názvu
- Množství i brutto hmotnost (3.4.12) **lze odhadnout**
- Obecný popis u prázdných nevyčištěných prostředků
- **Bez zápisu „ohrožující životní prostředí“**
- Povinně zápis „Přeprava povolena dle 1.5.1 ADR (M329)“

Konec výjimky M329

Mnohostranná dohoda M329 podle 1.5.1 ADR umožňovala u sběru a přepravy odpadů řadu úlev (prošlé či nezkoušené obaly, odhad množství, vypuštění značky pro látky ohrožující ŽP aj.).

Do 21. 9. 2025

Platila dohoda M329 — odchylky od ADR za stanovených podmínek.

V dokladu se uváděla věta: „Přeprava povolena podle podmínek stanovených v 1.5.1 ADR (M329)“.

M368 - Carriage of certain wastes containing dangerous goods

COUNTRY	SIGNED	REVOKED
Austria	10/09/2025	
Hungary	25/09/2025	
Slovakia	22/10/2025	
Italy	24/10/2025	
San Marino	15/12/2025	
Portugal	4/12/2025	

Valid until 20 September 2030

View [agreement](#) and [explanatory letter](#)

Úlevy M329 — a co platí nyní

Dohoda M329 platila do 21. 9. 2025. Navazující dohodu **M368 ČR nepodepsala** — uvedené úlevy proto nyní pro ČR neplatí a uplatní se plná ADR.

Úleva podle dohody M329 (do 21. 9. 2025)	Nyní pro ČR — plná ADR
Klasifikace: zjednodušené zařazení (UN 1950 aerosoly, klasifikace jako kapalná látka), UN 3509 i se zbytky, omylem přidaná příměs se nemusí zohledňovat	Přesné zařazení podle skutečných vlastností odpadu; příměs nutno posoudit
Obaly: promáčknuté, zprohýbané i kontaminované; prošlé i nezkoušené obaly (obal. skupina II a III); pojízdné kontejnery dle EN 840	Jen schválené (UN) obaly v řádném stavu s platnou zkouškou
Volně ložené / prázdné obaly: UN 1950 volně ložené; UN 3509 dle BK1/VC1 bez značky pro látky ohrožující ŽP	Dle BK2/VC2 a plných požadavků na volně loženou přepravu
Označování kusů: bez značky pro látky ohrožující ŽP; značky dle starších vydání ADR; volnější umístění značek	Plné značení vč. značky pro látky ohrožující ŽP dle aktuálního vydání
Přepravní doklad a hmotnost: odhad množství i brutto hmotnosti (3.4.12); bez technického názvu; bez zápisu „ohrožující životní prostředí“; obecný popis u prázdných	Přesné údaje dle 5.4.1 vč. technického názvu a zápisu „ohrožující životní prostředí“

Rozsah: M329 se nevztahovala na třídy 1, 6.2 a 7, na toxické látky třídy 2, na teplotně řízené odpady tříd 4.1 a 5.2 a na UN 3245 (GMO/GMM).

Žádnou z těchto úlev nelze pro ČR využít. U nebezpečných odpadů se uplatní plná ADR v celém rozsahu.

Kdo je odesílatel a co nese

Odesílatel (původce odpadu nebo oprávněná osoba, která předává odpad k přepravě) je první článek řetězce a podle ADR 1.4.2.1 nese odpovědnost za správné odeslání nákladu.

TÉMA TÉTO PREZENTACE

Odesílatel

Klasifikuje, balí, značí náklad a vystavuje doklady. Předává dopravci jen to, co smí být přepravováno.

Dopravce

Přebírá náklad, kontroluje doklady a značení, zajišťuje vozidlo, výbavu a proškoleného řidiče.

Příjemce

Přebírá odpad, nesmí bezdůvodně odmítnout převzetí a po vykládce plní povinnosti dle ADR.

Hlavní povinnosti odesílatele dle ADR (1.4.2.1)

Správná klasifikace

Zařadit odpad k UN číslu, třídě a obalové skupině; zpracovat ILNO.

Vhodné obaly

Použít pouze schválené a vhodné obaly, IBC či cisterny v dobrém stavu.

Označení a značky

Opatřit kusy bezpečnostními značkami a UN číslem podle kapitoly 5.2.

Přepravní doklad

Vystavit doklad dle 5.4.1 a předat dopravci požadované informace.

Podmínky nakládky

Respektovat zákazy společné nakládky a limity množství.

Proškolené osoby

Zajistit školení osob podílejících se na přepravě (kap. 1.3 ADR).

Klasifikace a identifikační list (ILNO)

ILNO propojuje odpadovou a dopravní klasifikaci. Bez správného zařazení nelze správně zabalit, označit ani vystavit doklad.

Obsah identifikačního listu nebezpečného odpadu

1. Název odpadu	Jiné motorové, převodové a mazací oleje
2. Kód odpadu	13 02 08*
3. Kód podle ADR / COTIF	UN 3082
4. Původce / oprávněná osoba	firma, sídlo, IČO, IČZ, oprávněná osoba

Posloupnost

1

Druh odpadu

Katalog odpadů – kód, kategorie N

2

Klasifikace ADR

UN číslo, třída, obalová skupina

3

ILNO

Propojení obou klasifikací

4

Balení, značení, doklad

Návazné povinnosti odesílatele

Obaly, značení a přepravní doklad

Vhodné schválené obaly

- Schválené obaly s kódem UN
- V dobrém stavu, odolné obsahu
- Pro odpad UN 3082 obal dle ADR

Označení a značky

- Bezpečnostní značka třídy
- UN číslo na kusu
- Značka pro látky ohrožující ŽP

Přepravní doklad dle 5.4.1

- UN číslo, pojmenování, třída, OS
- Množství a počet kusů
- Údaje o odesílateli a příjemci

Bezpečnostní poradce ADR

Podle 1.8.3.1 musí každý podnik, jehož činnosti zahrnují odesílání či přepravu nebezpečných věcí (a související balení, nakládku či plnění), jmenovat bezpečnostního poradce.

Kusová přeprava

Bedny, sudy, kanystry, pytle, IBC...

Volně ložený stav

Volně v kontejneru, na ložné ploše vozidla...

Cisternová přeprava

Cisterny, kontejnery, přemístitelné cisterny...

Výjimka pro podlimitní množství (1.1.3.6) se u nebezpečných odpadů zpravidla neuplatní — počítejte s poradcem.

Sankce a kontroly

Od 1. 7. 2025 dozoruje ADR nová **Inspekce silniční dopravy (INSID)**, u odpadů souběžně ČIŽP. Kontrol přibývá a sankce jsou citelné.

ADR / silniční doprava

§ 35 zák. č. 111/1994 Sb.

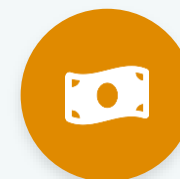
Pokuta až 700 000 Kč pro odesílatele i dopravce za nedodržení podmínek ADR.

Odpadové předpisy

§ 121 zák. č. 541/2020 Sb.

Nelegální přeprava odpadu až 25 000 000 Kč; pochybení v evidenci až 1 000 000 Kč.

Trestní odpovědnost

§ 298 trestního zákoníku

Neoprávněné nakládání s odpady — možný i trest odnětí svobody.

Kontroly INSID (2. pol. 2025): přes 10 000 kontrol, přibližně 25 % s porušením; jen za 3. čtvrtletí pokuty a kauce **15,1 mil. Kč**. Při mezinárodních společných kontrolách dosahuje míra porušení až 50 %.

Děkuji za pozornost

Ing. Petr Dědičík

Váš partner pro bezpečné a udržitelné podnikání

www.safeus.cz